

Vladimir Šokman

Teie 23.04.2020

Meie 21.05.2020 nr 1-5/05373

Arupärimine volikogu töövormi kohta

Lugupeetud Vladimir Šokman

23. aprillil toimunud Tartu Linnavolikogu istungil esitasite te arupärimise kolme küsimustega volikogu tulevase töövormi ja eriolukorra kestuse kohta Tartus. Enne vastuste juurde jõudmist pean ma esmalt teid tänama võimaluse eest kirjeldada minu kui vaid kolme kuu eest teie endi poolt ametisse määratud volikogu esimehe seisukohti nendes küsimustes. Mul enesel oleks olnud sobimatu paluda niivõrd palju teie väärtuslikku aega, kui olete selle arupärimisega mulle usaldanud. Vee lkord – tänan teid selle võimaluse eest.

Tahan märkida ka, et poliitikas on ju tavaks ulatada uutele tulijatele sümbolised sada päeva — aeg sisse elamiseks, kursi seadmiseks, võimalus kohaneda enne, kui asutakse otsima ja osatama vigu. Kahtlemata neid leitakse, kuna inimene ju eksib ja ka volinik on inimene. Sain teie arupärimist vastu võttes ise aru, et kui koroonaga ei andnud mulle vaat et nädalatki, siis kolleegid peavad traditsioonidest lugu, ja kui me oma töösüklit arvestame, siis mõttelised sada päeva saavad läbi just täna, siin ja nüüd.

Ei, ma ei soovi selle allusiooniga end nüüd mineviku pattudest puhtaks pesta, seda mõistagi ka põhjusel, et ei leia endal neid patte olevat. Küll aga pean oluliseks, et oleme saatnud selle aja — kutsume seda siis sajakaks päevaks, eriolukorraks või karantiiniks — mööda suhtelises üksmeeles. Seda nõuab meilt kollegiaalne viisakus ja lugupidamine, seda nõuab meilt aga ka seadus. „Milline?” võite teie küsida ja ma vastan: iga seadus põhiseadusest kuni kohaliku omavalitsuse korralduse seaduseni. Kõik nad näevad ette: volikogu kui põhiseadusorgan korraldab oma tööd ise sellisel viisil, nagu ta, tundes kohalikke olusid ja võimalusi, paremaks peab.

Meie teiega koos pidasime paremaks mitte kiirustada ja seada ohtu teineteise tervist. Meie otsustasime mitte taandada istungi elavat diskussiooni ja sõnademängu pelgaks meilivahetuseks. Meie otsustasime, et fraktsioonide esimehed ei saa, hääled paunaga kaasas, asendada valitud esindaja vabadust anda oma hääl omal vabal tahtel. Meie otsustasime, et pole õige nõuda kõigilt võrdset kogemust arvutiasjanduses ja lüüa virtuaalne uks kinni neil, kel piltlikult arvutijuhilube pole. Mõned teised otsustasid teisiti, meie otsustasime nii.

Ma korraldaks meenutan, mida see tähendas, kuidas me selle otsuseni jõudsime. Peale esimese koroonahematuse möödumist valisin kursi ja me alustasime 19. märtsil testkoosolekuga aktiivgrupile. Seejärel palusin fraktsiooni nõunike abil kaardistada kõigi volikogu liikmete tehnilised vajadused. Koos IT teenistusega abistasime seal, kus vaja ning viisime läbi neli koolitussessiooni enne, kui kogunesime 2. aprillil testistungiks, millest võttis osa 36 volinikku ja istung kulges edukalt. Ka järgnev eestseisuse koosolek kinnitas oma toetust e-istungitele. Sellega töö aga mõistagi ei lõppenud, järgmine koolituste ring oli mõeldud volikoguväliste komisjonide liikmetele, kellele korraldasime kolm koolitussessiooni ja viisime seejärel edukalt läbi viis komisjoni videokoosolekut. Alles kõigi nende eeltööde järel kogunesime me 23. aprillil videosilla vahendusel, et töötada läbi 15 punktist koosnev päevakord.

Küllap hea küsija mõistab ka nüüd, kuhu ma oma vastusega jõuda tahan. Meenutan kaht esimest küsimust:

1. Kes ja millal otsustas, et uus väljatöötatud telesilla töövorm ongi edaspidi meie, Tartu Linnavalikogu töönormiks?

2. Millel see otsus põhineb?

Vastan lühidalt ja konkreetselt mõlemale küsimusele koos. Nii, nagu jõudsime 23. aprilli osas otsusele üheskoos, seisab ka see otsus, hea kolleeg ja küsija, meil veel ühiseks otsustamiseks ees. Kui küsimuseks on aga minu isiklik seisukoht, siis usutavasti ei saa see tulla kellelegi üllatusena, et ma pean täielikult õigeks laiendada volinike võimalusi istungil osalemiseks ja end juba tõestanud videolahendus on selleks sobiv kandidaat.

Palun vaadake seda asja järgmiselt: meil kõigil on kohustusi, mis viivad meid mõnel juhul volikogu istungi ajaks kodulinnast eemale. Kuni tänaseni on see tähendanud, et neil hetkedel puudub volinikul igasugune võimalus teostada oma kaht peamist õigust: õigust osaleda diskussioonides (sõnaõigus) ja õigus osaleda otsustamisel (hääleõigus). Me oleme sellega nii harjunud, et peame iseenesestmõistetavaks — kui töökohustused viivad meid teise riiki, kui istung langeb puhkuste ajale, kui perekondlikud põhjused sunnivad kõrvale jääma, siis nii see on ja kõik.

Aga miks see peaks nii olema, kui me saame läbi videosilla tõestatult sellele samale volinikule pakkuda võimalust osaleda nii diskussioonides kui otsustamisel? Meil on see võimalus, see töötab, see on leidnud juba rakendamist — ma küsin teilt vastu, hea kolleeg, kuidas me saame peale seda tõdemust vaadata teineteisele otsa ja öelda: jah, meil on see võimalus, see töötab, aga me keelame teil seda kasutada, sest nii on alati olnud ja nii alati jääb. Kõik, teema lukus.

Ei, head kolleegid, minu mõttemaailmaga selline uste sulgemine ei sobi ja ma kordan: minu sisend sellesse ühisesse otsustamisprotsessi on soovitus elektroonilise osaluse jäädavaks sisseviimiseks meie istungitel.

3. Kas arvestate, et eriolukord Tartus ei lõpegi?

Eriolukord lõppes Tartus 18. mail 2020 aastal, nagu kogu Eestis. Ma arvan, et eriline olukord erilises linnas Tartus ei lõpegi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Lemmit Kaplinski

Esimees